

Spis treści

Spis rysunków	XXVI
Spis ramek	XXVII
Spis tabel	XXXIII
Autorzy	XXXIV
Spis ważniejszych skrótów (Łukasz Kamieński)	XLI
Wprowadzenie	1
<i>Steve Smith, John Baylis</i> (tłum. Maria Staszekiewicz)	
Od polityki międzynarodowej do polityki światowej	3
Teorie polityki światowej	3
Cztery teorie wobec globalizacji	8
Globalizacja i jej zwiastuny	10
Globalizacja: mit czy rzeczywistość?	12
1 Globalizacja i polityka globalna	17
<i>Anthony McGrew</i> (tłum. Wojciech Nowicki)	
Wprowadzenie	18
Pojmowanie globalizacji	19
Konceptualizacja globalizacji	20
Współczesna globalizacja	25
Przemiana świata: globalizacja i zniekształcenie polityki globalnej	30
Od zniekształconej do kosmopolitycznej polityki globalnej?	38
Podsumowanie	41
Część pierwsza Kontekst historyczny	
2 Rozwój społeczności międzynarodowej	47
<i>Robert H. Jackson, Patricia Owens</i> (tłum. Maria Staszekiewicz)	
Wprowadzenie: geneza i najważniejsze definicje	48
Starożytna Grecja i renesansowe Włochy	52
Europejska społeczność międzynarodowa	57
Globalizacja społeczności międzynarodowej	61
Podsumowanie: problemy globalnej społeczności międzynarodowej	65
3 Historia stosunków międzynarodowych 1900–1945	71
<i>Susan L. Carruthers</i> (tłum. Wojciech Nowicki)	
Wprowadzenie	72
Przyczyny I wojny światowej	74
Budowanie pokoju w roku 1919 – traktat wersalski	77
Globalny kryzys gospodarczy w latach 1929–1933	83
Źródła II wojny światowej w regionie Azji i Pacyfiku	87

	Droga do wojny w Europie	92
	Interpretacje historii globalnej lat 1900–1945	98
	Podsumowanie: lata 1900–1945 jako epoka deglobalizacji?	100
4	Historia stosunków międzynarodowych w latach 1945–1990	107
	<i>Len Scott</i> (tłum. Wojciech Nowicki)	
	Wprowadzenie	108
	Kres imperiów	110
	Zimna wojna	114
	Bomba	121
	Podsumowanie	127
5	Koniec zimnej wojny	131
	<i>Richard Crockatt</i> (tłum. Maria Staszewicz)	
	Wprowadzenie	132
	Czynniki wewnętrzne: upadek komunizmu w Związku Radzieckim	134
	Upadek komunizmu w Europie Środkowo-Wschodniej	140
	Czynniki zewnętrzne: stosunki ze Stanami Zjednoczonymi	144
	Zależności między czynnikami wewnętrznymi a zewnętrznymi	149
	Podsumowanie	152
6	Od zimnej wojny do wojny z terroryzmem	157
	<i>Michael Cox</i> (tłum. Wojciech Nowicki)	
	Wprowadzenie	158
	Zimna wojna dobiega końca	159
	Trzy teorie w poszukiwaniu świata pozimnowojennego	161
	Główne tendencje epoki pozimnowojennej	168
	Podsumowanie: 11 września i jego następstwa	185
	Część druga Teorie polityki światowej	
7	Realizm	195
	<i>Tim Dunne i Brian C. Schmidt</i> (tłum. Mateusz Filary)	
	Wprowadzenie: ponadczasowa mądrość Realizmu	196
	Jeden Realizm czy wiele realizmów?	201
	Podstawowe założenia Realizmu	210
	Podsumowanie: Realizm i globalizacja polityki światowej	216
8	Liberalizm	225
	<i>Tim Dunne</i> (tłum. Mateusz Filary)	
	Wprowadzenie	226
	Główne założenia liberalnego podejścia do stosunków międzynarodowych	229
	Liberalizm i globalizacja	239
	Podsumowanie	244
9	Współcześnie dominujące podejścia badawcze: neorealizm i neoliberalizm	249
	<i>Steven L. Lamy</i> (tłum. Mateusz Filary)	
	Wprowadzenie	251
	Neorealizm	253
	Neoliberalizm	258
	Debata „neo-neo”	262
	Neoliberalowie i neorealiści o globalizacji	266
	Podsumowanie: zawężanie zakresu stosunków międzynarodowych	269

10	Marksistowskie teorie stosunków międzynarodowych	275
	<i>Stephen Hobden i Richard Wyn Jones (tłum. Mateusz Filary)</i>	
	Wprowadzenie: marksizm jako wciąż żywy nurt myśli politycznej	276
	Podstawowe elementy marksistowskich teorii polityki światowej	279
	Teoria systemów światowych	282
	Gramscizm	287
	Teoria krytyczna	291
	Nowy marksizm	296
	Podsumowanie: marksistowskie teorie stosunków międzynarodowych a globalizacja	300
11	Konstruktywizm społeczny	305
	<i>Michael Barnett (tłum. Maria Staszekiewicz)</i>	
	Wprowadzenie	306
	Początki konstruktywizmu	307
	Narodziny konstruktywizmu	312
	Konstruktywizm	314
	Konstruktywizm a globalna zmiana	322
	Podsumowanie	327
12	Teorie stosunków międzynarodowych – podejścia alternatywne	331
	<i>Steve Smith, Patricia Owens (tłum. Maria Staszekiewicz)</i>	
	Wprowadzenie	332
	Podział na teorie wyjaśniające i konstytutywne oraz teorie fundacjonalistyczne i antyfundacjonalistyczne	333
	Socjologia historyczna	336
	Teoria normatywna	340
	Teoria feministyczna	343
	Postmodernizm	349
	Postkolonializm	353
	Podsumowanie	356
Część trzecia Struktury i procesy		
13	Bezpieczeństwo międzynarodowe i globalne w epoce pozimnowojennej	363
	<i>John Baylis (tłum. Wojciech Nowicki)</i>	
	Wprowadzenie	365
	Jak rozumieć pojęcie bezpieczeństwa?	366
	Tradycyjne ujęcie bezpieczeństwa narodowego	369
	Trudności współpracy między państwami	371
	Szanse współpracy między państwami	373
	Alternatywne wizje bezpieczeństwa międzynarodowego i globalnego	381
	Utrzymujące się napięcia między bezpieczeństwem narodowym, międzynarodowym i globalnym	390
	Podsumowanie	392
14	Międzynarodowa ekonomia polityczna w dobie globalizacji	399
	<i>Ngaire Woods (tłum. Jan Strycharz)</i>	
	Wprowadzenie	400
	Powojenna gospodarka światowa	400
	Wzrost znaczenia MEP w studiach nad stosunkami międzynarodowymi	406
	Tradycyjne podejścia do MEP	408
	Nowe podejścia do MEP	412
	Debata globalizacyjna w ramach MEP	416

	Instytucje międzynarodowe w globalizującej się gospodarce światowej	421
	Podsumowanie	425
15	Prawo międzynarodowe	429
	<i>Christian Reus-Smit</i> (tłum. Jan Strycharz)	
	Wprowadzenie: paradoks prawa międzynarodowego	430
	Ład i instytucje	431
	Nowoczesna instytucja prawa międzynarodowego	434
	Od prawa międzynarodowego do prawa ponadnarodowego?	440
	Perspektywy teoretyczne	443
	Podsumowanie	452
16	Reżimy międzynarodowe	455
	<i>Richard Little</i> (tłum. Rafał Soborski)	
	Wprowadzenie	456
	Charakter reżimów	459
	Konkurencyjne teorie powstawania reżimów	465
	Podsumowanie	474
17	Dyplomacja	477
	<i>Brian White</i> (tłum. Magdalena Góra)	
	Wprowadzenie: Czym jest dyplomacja?	478
	Dyplomacja a polityka światowa	479
	Dyplomacja a polityka zagraniczna	489
	Wyzwania dla dyplomacji państwocentrycznej	494
	Podsumowanie	497
18	Organizacja Narodów Zjednoczonych	499
	<i>Paul Taylor, Devon Curtis</i> (tłum. Magdalena Góra)	
	Wprowadzenie	500
	Krótką historią Organizacji Narodów Zjednoczonych i jej główne organy	500
	Organizacja Narodów Zjednoczonych a utrzymanie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa	507
	Organizacja Narodów Zjednoczonych a interwencja w wewnętrzne sprawy państwa	510
	Organizacja Narodów Zjednoczonych a kwestie ekonomiczne i społeczne	515
	Reforma ekonomicznych i społecznych zadań ONZ	517
	Podsumowanie	520
19	Aktorzy transnarodowi i organizacje międzynarodowe w polityce globalnej	523
	<i>Peter Willetts</i> (tłum. Maria Staszkievicz)	
	Wprowadzenie	524
	Problemy analizy państwocentrycznej	526
	Korporacje ponadnarodowe jako aktorzy polityczni	529
	Grupy nielegalne i ruchy wyzwolenicze jako aktorzy polityczni	534
	Organizacje pozarządowe jako aktorzy polityczni	537
	Organizacje międzynarodowe jako struktury polityki globalnej	544
	Zagadnienia oraz systemy polityk w polityce globalnej	546

Część czwarta Problemy międzynarodowe

20	Kwestie ochrony środowiska	557
	<i>Owen Greene</i> (tłum. Mateusz Filary)	
	Wprowadzenie: międzynarodowe kwestie ochrony środowiska	558
	Zagadnienia ochrony środowiska na arenie międzynarodowej: zarys historyczny	560

	Problemy i wyzwania w międzynarodowej polityce ochrony środowiska	565
	Rozwój i wprowadzanie reżimów ochrony środowiska	572
	Konferencja w Rio i jej rezultaty	580
	Podsumowanie	589
21	Terroryzm i globalizacja	593
	<i>James D. Kiras</i> (tłum. Wojciech Nowicki)	
	Wprowadzenie	594
	Od terroryzmu ponadnarodowego do globalnego (1968–2001)	597
	Wpływ globalizacji na terroryzm	599
	Globalizacja, technologia i terroryzm	605
	Zwalczanie terroryzmu	611
	Podsumowanie	614
22	Rozprzestrzenianie broni jądrowej	617
	<i>Darryl Howlett</i> (tłum. Wojciech Nowicki)	
	Wprowadzenie	619
	Broń jądrowa i jej skutki	622
	Globalne rozpowszechnianie się technologii nuklearnej oraz rakietowej	624
	Zagadnienia teoretyczne rozprzestrzeniania i nierozprzestrzeniania broni jądrowej	627
	Ewolucja globalnego systemu kontroli zbrojeń jądrowych i środków powstrzymywania proliferacji	632
	Podsumowanie	637
23	Nacjonalizm	643
	<i>Fred Halliday</i> (tłum. Rafał Soborski)	
	Wprowadzenie: nacjonalizm a globalizacja	644
	Nacjonalizm jako ideologia	647
	Nacjonalizm jako ruch polityczny	650
	Nacjonalizm a stosunki międzynarodowe	652
	Cztery debaty	654
	Podsumowanie: skutki globalizacji – nadejście epoki postnacjonalistycznej?	660
24	Kultura w stosunkach międzynarodowych	665
	<i>Simon Murden</i> (tłum. Rafał Soborski)	
	Wprowadzenie: kultura w stosunkach międzyludzkich	666
	Kontrrewolucjoniści epoki globalnej	671
	Kontrrewolucja na poziomie cywilizacyjnym: przypadek islamu	675
	Podsumowanie	682
25	Interwencja humanitarna jako zagadnienie polityki światowej	685
	<i>Nicholas J. Wheeler, Alex J. Bellamy</i> (tłum. Maria Staszkievicz)	
	Wprowadzenie	686
	Czym jest interwencja humanitarna?	688
	Zastrzeżenia wobec prób legitymizacji interwencji humanitarnej	689
	Argumenty solidarystyczne na rzecz interwencji humanitarnej	691
	Praktyka państw w okresie zimnej wojny	695
	Interwencje humanitarne w okresie pozimnowojennym	697
	Interwencja humanitarna po wydarzeniach z 11 września 2001 roku	707
	Globalizacja i niesiłowia interwencja humanitarna	709
	Podsumowanie	711
26	Integracja europejska i współpraca regionalna	715
	<i>Thomas Christiansen</i> (tłum. Magdalena Góra)	
	Wprowadzenie	716
	Integracja europejska: od traktatu międzynarodowego do konstytucyjnego systemu politycznego	717

	Koncepcje integracji europejskiej	720
	Globalny kontekst integracji europejskiej	724
	Globalny fenomen współpracy regionalnej	729
	Podsumowanie	734
27	Globalny handel i globalne finanse	737
	<i>Jan Aart Scholte (tłum. Jan Strycharz)</i>	
	Wprowadzenie	738
	Globalizująca się gospodarka	740
	Handel globalny	746
	Globalne finanse	749
	Ciągłość i zmiana w globalizacji gospodarczej	755
	Podsumowanie	761
28	Przyczyny i konsekwencje rewolucji komunikacyjnej i internetowej	765
	<i>Jonathan D. Aronson (tłum. Maja Grzymkowska)</i>	
	Wprowadzenie i kontekst historyczny	766
	Globalizacja, Internet i rewolucja światowej sieci WWW	768
	Czynniki kształtujące globalizację	772
	Wpływ rewolucji informacyjnej na stosunki międzynarodowe i instytucje	775
	Wpływ na bezpieczeństwo, życie polityczne, ekonomiczne, społeczne i kulturalne	778
	Zarządzanie w czasie rewolucji informacyjnej	786
	Podsumowanie	792
29	Ubóstwo, rozwój i głód	797
	<i>Caroline Thomas (tłum. Maria Staszekiewicz)</i>	
	Wprowadzenie	798
	Ubóstwo	800
	Rozwój	802
	Głód	818
	Podsumowanie: prognoza na przyszłość – globalizacja z ludzką twarzą?	824
30	Problematyka gender	827
	<i>Jan Jindy Pettman (tłum. Rafał Soborski)</i>	
	Wprowadzenie	828
	Wprowadzanie perspektywy gender do Stosunków Międzynarodowych	828
	Odmiany feminizmu	831
	Gender w globalnej ekonomii politycznej	836
	Gender, nacjonalizm i militarizm	841
	Globalizacja problematyki gender	845
	Podsumowanie	850
31	Prawa człowieka	853
	<i>Chris Brown (tłum. Maja Grzymkowska)</i>	
	Wprowadzenie	854
	Czym są prawa?	857
	Współczesna liberalna teoria praw człowieka	859
	Rok 1948 i wydarzenia współczesne	863
	Polityka promowania praw człowieka	864
	Zakwestionowanie uniwersalizmu	867
	Podsumowanie	871

Część piąta Przyszłość globalizacji	875
32 Globalizacja i transformacja wspólnot politycznych	877
<i>Andrew Linklater</i> (tłum. Wojciech Nowicki)	
Wprowadzenie: co to jest wspólnota polityczna?	878
Nacjonalizm i wspólnoty polityczne	879
Wspólnota i obywatelstwo	883
Przemiany charakteru wspólnot politycznych	886
Nowe formy wspólnoty politycznej i związane z nimi zagrożenia	892
Podsumowanie	895
33 Globalizacja i ład pozimnowojenny	899
<i>Ian Clark</i> (tłum. Wojciech Nowicki)	
Wprowadzenie	900
Typologia ładu	901
Elementy współczesnego ładu	905
Globalizacja i koniec zimnej wojny	910
Globalizacja i legitymizacja władzy	912
Międzynarodowy ład państw zglobalizowanych?	914
Podsumowanie	916
 Bibliografia	 919
Glosariusz terminów (tłum. Maria Staszekiewicz)	955
Indeks	979